

ВІДМІННІСТЬ МІЖ МІСЬКИМ ТА СІЛЬСЬКИМ ТУРИЗМОМ В УМОВАХ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ІНДУСТРІЇ

У демократичному суспільстві, де панує плюралізм поглядів, думок, оцінок, ідеологій, світоглядів саме духовність і культура мають стати об'єднуючим імперативом, який здатен вивести підростаюче покоління України з існуючої суспільної та духовної кризи. Можна володіти глибокими знаннями і водночас залишатися байдужим до ближнього, сповідувати зло, використовувати їх корисливо, а там, де виникає корисливість, втрачається моральність. Насамперед релігійне виховання породжує моральну рефлексію як розмірковування над відповідністю власних вчинків ідеалам християнства. Поєднання навчання з релігійним вихованням породжує проблему співвідношення наукових знань з християнським віровченням, раціонального та емоційного, розуму та віри.

Висновки. Виходячи з наукових основ, що відбивають природу людини, ми прийшли до висновку, що те духовно-моральне, до якого ми прагнемо, є організованим сходженням людини не тільки до пізнання законів побудови державності, але і до законів християнських істин, загальнолюдських ідеалів, що відбивають побудову гармонійно розвиненої особистості в планетарному всесвітньому просторі.

1. Анисимов С.Ф. *Духовные ценности: производство и потребление.* – М.: Мысль, 1998. – С. 15 – 45.

2. Баранівський В.Ф. *Соціокультурні та духовні виміри особистості / Духовність як основа консолідації суспільства, К.: 1999. – Т. 16. – С. 49– 60.*

3. Бех І.Д. *Духовні цінності в розвитку особистості // Педагогіка і психологія.* – 1997. – № 1. – С. 124 – 129.

4. Ващенко Г. *Виховний ідеал.* – Полтава: Полтавський робочий, 1994. – 224 с.

5. Выготский Л.С. *Психология искусства.* – 3-е изд. – М.: Искусство, 1986. – 573 с.

6. Гіптерс З. *До проблеми духовного виховання студентів // Рідна школа.* – 2000. – № 11. – С. 15 – 17.

7. Иларион (Троицкий), архиепископ. *Триединство Божества и единство человечества // Санкт-Петербургские епархиальные ведомости.* – 1991. – № 6. – С. 19 – 26.

8. Локк Дж. *Об управлении разумом // Локк Дж. Соч.: В 3-х. – Т. 2. – М., 1985.*

9. Серебряк В.В. *Теоретико-методологічні основи духовно-професійної підготовки сучасного працівника міліції // Развитие образовательных процессов и становление гражданина в контексте европейской интеграции // Збірник статей.* – Луганськ: Вид-во Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля, 2004. – С. 315 – 326.

10. Suchodoiski Bogdan. *Wychowanie moraine – spoleczne.* – Warszawa: Nasza Ksiedamia, 1936. – 88 s.

Стаття надійшла до редакції 02.03.2011

УДК 796.5(1 – 22)

Уляна Левкович, здобувач Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

ВІДМІННІСТЬ МІЖ МІСЬКИМ ТА СІЛЬСЬКИМ ТУРИЗМОМ В УМОВАХ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ІНДУСТРІЇ

У статті обґрунтовано спільні та відмінні риси міського та сільського туризму в умовах розвитку рекреаційної індустрії, приділяється увага перспективній конкуренції між міським та сільським туризмом, що поширена в рекреаційних районах України.

Ключові слова: концепція трьох “S”, концепція трьох “L”, екзотика, “міський” туризм, “сільський” туризм, урботериторіальна ознака, організаційна відмінність.

Табл. 1. Літ. 6.

Постановка проблеми. У сучасному світі спостерігається зміщення масового туристичного інтересу від звичайних відпочинкових поїздок до змістовніших, пізнавальніших подорожей. На зміну концепції трьох “S” (“Sun-Sea-Sand”) – сонце, море, пісок – приходиться концепція трьох “L” (“Landscape- Lore-Leisure”) – пейзажі, традиції, дозвілля. Відтак, туристична мода піднімає на пік масової популярності подорожі у місцевість, де туриста скрізь оточує екзотика.

Аналіз основних досліджень і публікацій. На сучасному етапі розвитку рекреаційної

індустрії вітчизняні та зарубіжні науковці (серед них М.Й. Рутинський, Ю.В. Зінько, О.О. Бейдик, П.В. Горішевський, J. Dewailly, J. Murdoch, T. Marsden та ін.) змістовно розглядають процес становлення рекреаційної індустрії, подають належну оцінку її розвитку у сільській та міській місцевостях, вивчаючи взаємовплив цих територій та рівень готовності надання послуг.

Мета статті. Проаналізувати й довести необхідність розвитку рекреаційної індустрії в сільській та міській місцевостях, обґрунтувати спільні та відмінні риси міського та сільського туризму.

ВІДМІННІСТЬ МІЖ МІСЬКИМ ТА СІЛЬСЬКИМ ТУРИЗМОМ В УМОВАХ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ІНДУСТРІЇ

Викладення основного матеріалу. Сучасна наукова література подає широкий класифікаційний спектр різних видів туризму: активний і пасивний, історичний, культурно-етнічний, пізнавальний, екологічний, розважальний, релаксаційний, бізнесовий, конгресивний, релігійний, екстремальний тощо.

Поняття “сільський туризм” не може чітко відокремлюватися від низки інших видів рекреаційного туризму через такі специфічні характеристики цього виду відпочинку, як інтенсивність використання ресурсів, тип поселення та тип організації сервісу, набір складових рекреаційного продукту, інші фактори.

Натомість види міського відпочинку можна охарактеризувати як активні, конкурентноспроможні, престижні, високотехнологічні, сучасні, індивідуальні та швидкісні [4]. До них належать: вивчення міста, шопінг, відвідування спортивних змагань чи розважальних шоу, участь в азартних іграх, відвідування музеїв, зоопарків тощо.

Крім того, певні види відпочинку відносять як до сільського, так і до міського туризму й розрізняють лише за урботериторіальною ознакою, тобто конкретним місцем надання послуг. Перелік основних відмінностей між міським та сільським туризмом подано в таблиці.

Основною організаційною відмінністю

Таблиця 1.

Відмінності між “міським” та “сільським” туризмом [6]:

Міський туризм	Сільський туризм
1. Мало відкритого простору	1. Багато відкритого простору
2. Поселення понад 10 000 осіб	2. Поселення до 10 000 осіб
3. Рідше впливають сезонні погодні фактори	3. Частіше впливають сезонні природні фактори
4. Забудоване середовище	4. Природне середовище
5. Різні види діяльності у закритих приміщеннях	5. Багато видів діяльності на чистому повітрі
6. Добре розвинута інфраструктура	6. Слабо розвинута інфраструктура
7. Великі розміри туристично-рекреаційних споруд	7. Малі розміри туристично-рекреаційних споруд
8. Турорганізатори – національні фірми	8. Турорганізатори – місцеві підприємницькі структури
9. Робітники можуть жити далеко від місця роботи	9. Робітники часто живуть біля місця роботи
10. Туристичні інтереси підтримуються самостійно	10. Туризм підтримує інші інтереси громад

Погодьмося, багато видів відпочинку можуть розвиватися як у міській, так і у сільській території (скажімо, кінний туризм, пляжна рекреація, гастрономічний туризм тощо).

З іншого боку, туристи в один і той самий день можуть бути залучені як до сільських, так і до міських видів діяльності. При комбінуванні різних туристично-відпочинкових занять межа сільський/міський туризм розмивається й для самих споживачів рекреаційних послуг стає несуттєвою.

Сільські види відпочинку можна охарактеризувати такими термінами: розслаблення, пасивність, ностальгія, традиційність, низька технологічність. До них відносять пішохідні і велопогулянки, пікніки, збиральництво, рибальство, огляд визначних пам'яток, відвідування історичних і культурних місць та фестивалів, кінний спорт, участь у традиційних ремеслах і обрядах, задоволення гастрономічних потреб.

сільського туризму є те, що туристичні послуги відвідувачам надають особи різних професій (сільськогосподарські робітники, працівники сфери побутового обслуговування, вчителі тощо), які постійно проживають у сільській місцевості. Обслуговуючий персонал інших видів рекреаційного туризму (інструктори, агенти з туризму, покоївки, офіціанти, екскурсоводи тощо) є представниками туристичного сектора господарства і володіють спеціально набутим фахом та кваліфікаційним рівнем.

Сільський туризм тяжіє до форми пасивного (а не активного) відпочинку, за ступенем своєї організованості він є самодіяльним (а не плановим), за метою – скоріше соціальним, а не суто комерційним [1, 38].

Тісна взаємодія міських туристів із традиційною сільською культурою веде до глибшого розуміння та поваги до народної

ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНИХ ЗАСАД НАВЧАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ІСТОРІЇ ДЛЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТ.

української культури, сприяє самоідентичності особистості, призводить до формування її національно-патріотичної свідомості.

Основним показником відпочинкового туризму є зміцнення психічного і фізичного здоров'я людини. Міський туризм не забезпечує цілковитої релаксації особистості оскільки людина продовжує перебувати в урбанізованому середовищі звичних повсякденних стресів і пришвидшеного, т. зв. міського, ритму життя. Натомість сільський зелений туризм надає можливість повного психічного і фізичного відновлення та зняття напруги, що виникає в індустріальному середовищі. Активний відпочинок, спілкування з природою і простими гостинними людьми значно підвищують життєта працездатність міського мешканця.

Висновки. Перспективною є конкуренція між "міським" та "сільським" туризмом, поширена у рекреаційних районах України. На відміну від міста, де увага приділяється побудові підприємствами житлових будівель готельного типу, призначених для надання населенню

рекреаційних послуг, сільські господарі здають окремі кімнати у своїх оселях, що є прогресивною формою малої підприємницької діяльності, яка надає селянам основні доходи, сприяє підвищенню рівня зайнятості, а отже й добробуту членів громад.

1. Рутинський М.Й., Зінко Ю.В. *Зелений туризм*. – К.: Знання, 2008. – 271 с.

2. Сокол Т. Г. *Організація туристичної діяльності в Україні: навч. посіб.* – К.: Музична Україна, 2002. – 256 с.

3. *Туристичні ресурси України / Під ред. О.І. Лугової.* – К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1996. – 352 с.

4. Dewailly J. M. *Images of Heritage in Rural Regions // Tourism and Recreation in Rural Areas / Eds. R. Butler; C. M. Hall, J. Jenkins.* – Chichester: Wiley, 1998. – P. 123 – 137.

5. *Dictionary of Travel. Tourism and Hospitality / Ed. S. Medlik.* – London: Butterworth-Heinemann Ltd., 1993. – 430 p.

6. Murdoch J., Marsden T. *Reconstituting Rurality: Class, Community and Power in the development Process.* – London: U. C. L. Press, 1994. – 232 p.

Стаття надійшла до редакції 04.02.2011

УДК 371.32:94(09)(043.3)

Віталій Мартинюк, викладач Кременецького обласного педагогічного інституту

ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНИХ ЗАСАД НАВЧАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ІСТОРІЇ ДЛЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТ.

У статті, на основі аналізу праць відомих методистів другої половини ХІХ ст., досліджуються проблеми навчальних посібників з історії у початковій школі України в кінці ХІХ ст.

Ключові слова: навчальна література, початкова школа, методика навчання історії, історія вітчизняної початкової школи.

Літ. 15.

Постановка проблеми. Сучасне реформування шкільної історичної освіти актуалізує дослідження історії становлення і розвитку шкільних історичних навчальних предметів та практики відповідного підручникотворення. Шкільна історична освіта постійно знаходилася у стані перманентного реформування, що спричинений місцем відповідних предметів у навчальних програмах та їх значенням для формування свідомості учнів. Основним джерелом знань з предмета та основним засобом навчання був і досі залишається шкільний паперовий підручник.

Для правильного розуміння й розв'язання сучасних методичних проблем, що виникають у зв'язку з написанням підручників і посібників з

історії для молодших школярів, необхідний аналіз, узагальнення та творче осмислення й використання методичного досвіду, нагромадженого на українських землях за весь період розвитку шкільної історичної пропедевтики, зокрема й другої половини ХІХ ст.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблеми розвитку історичної пропедевтики, методики навчання та підручникотворення стали предметом дослідження багатьох учених. Насамперед це стосується праць методистів-істориків К. Баханова, В. Бернадського, А. Булди, М. Васильєвої, Н. Ворожейкіної, Г. Герасимової, Л. Геллерштейна, І. Гіттіс, Т. Голубєвої, Є. Звягінцева, В. Карцова, П. Козіка, Я. Кулжинського, В. Мисана, Л. Пироженко,